

РЕШЕНИЕ

№ 68

гр. Перник, 01.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПЕРНИК, II ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и пети януари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Симона Пл. Кирилова

при участието на секретаря ЕМИЛ Н. КРЪСТЕВ
като разгледа докладваното от Симона Пл. Кирилова Гражданско дело № 20221720104501 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 235, ал. 1 ГПК.

Образувано е по искова молба на В. В. П. срещу „Електрохолд-Продажби“ АД.

Ищецът твърди, че ответното дружество се е снабдило срещу него, с изпълнителен лист, издаден въз основа на влязла в сила Заповед за изпълнение и постановено съдебно решение по реда на чл. 422 ГПК, за принудително събиране вземанията по който е образувано изп.д. № 459/2009 г. г. по описа на ЧСИ С. Б., в рамките на което частично били събрани по принудителен ред суми за погасяване на задълженията към вискателя. Твърди се, че действия по изпълнение не са били предприемани своевременно, поради което изпълнителното дело по описа на ЧСИ С. Б. било прекратено по силата на закона, а погасителната давност за вземанията вече е изтекла. Въпреки това ответникът образувал ново изп.д. № 1016/2022 г. по описа на ЧСИ А. В., след изтичане на погасителната давност за вземанията, поради което същото е материално незаконосъобразно, което обуславя и правния му интерес от съдебна защита.

При изложените твърдения се иска признаване за установено в отношенията между страните, че в полза на „Електрохолд Продажби“ АД не съществува изискуемо вземане спрямо В. В. П. за следните суми: **3761,70 лева** – остатък от главница, представляваща стойност на неплатена ел.енергия за електроснабден имот за периода от 01.10.2003 г. до 31.07.2006 г., както и законната лихва върху главницата, считано от 13.10.2008 г. до окончателното и изплащане, сумата от **1055,33 лева** – законна лихва за забава на месечните плащания за периода от 21.11.2003 г. до 19.09.2008 г., за които суми е издаден изпълнителен лист въз основа на влязла в сила Заповед за изпълнение по ч.гр.д. № 5537/2008 г. по описа на РС Перник и е образувано изпълнително дело № 1016/2022 г. по описа на ЧСИ А. В..

Претендират се разноси.

Ответната страна в отговора на исковата молба, подаден в срока по чл.131, ал.1 ГПК, изразява становище за неоснователност на исковете. Твърди се, че в хода на производството пред ЧСИ са били предприемани своевременно валидни действия, годни да прекъснат давността за вземането, поради което изпълняемо право в полза на вискателя съществува за отричаните от ищеца суми. Моли претенциите да бъдат отхвърлени.

Съдът, като съобрази доводите на страните и събраните по делото относими доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК и чл. 12 ГПК, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

Районен съд Перник е сезиран с отрицателен установителен иск с правно основание чл. 439, ал. 1, вр. чл. 124, ал. 1 ГПК за оспорване на изпълнението по изп.дело № 1016/2022 г. по описа на ЧСИ А. В.. Разпоредбата на чл. 439 ГПК предоставя възможност на длъжника за защита срещу материалната незаконосъобразност на принудителното изпълнение. Предмет на този отрицателен установителен иск е оспорване съществуването на изпълняемото право, въз основа на факти, непреклудирани от формираната сила на пресъдено нещо и водещи до погасяване на възникналото и претендирано право на вискателя или на отговорността на длъжника. В хипотеза на предявен иск с правно основание чл. 439, ал. 1 ГПК в доказателствена тежест на ищеца е да установи единствено правния си интерес от търсената искова защита. В тежест на ответната страна е да установи че в нейна полза съществува изискуемо вземане – в конкретния случай настъпването на такива факти, водещи до прекъсване на давността за вземането.

Между страните не е спорно, а от приобщеното копие от изп.д. № 1016/2022 г. по описа на ЧСИ А. В. се установява, че същото е образувано по молба на вискателя „Топлофикация-Перник“ АД от 07.04.2022 г. за принудително събиране на посочените в исковата молба вземания срещу длъжника В. В. П. (ищеца в настоящото производство), съгласно изп.лист от 25.11.2008 г., издаден по ч.гр.д. № 5537/2008 г. на РС Перник въз основа на влязла в сила Заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК.

Наличието на изпълнителен титул и висящо изпълнително дело, образувано срещу ищеца по искане на ответника за събиране на процесните вземания, свидетелства за правния интерес от предявяване на отрицателните установителни искове. В настоящия случай ищецът оспорва вземанията, като се позовава на нов факт – погасителна давност, изтекла след издаване на процесния изпълнителен лист.

Между страните не е спорно, че въз основа на същия изпълнителен титул въз основа на молба от вискателя на 15.06.2009 г. е било образувано изп.д. № 459/2009 г. по описа на ЧСИ С. Б., в рамките на което принудително (чрез заповед върху трудовото възнаграждение на длъжника) били събрани и изплатени на вискателя суми. Соченото обстоятелство се изяснява и от допуснатата съдебно-счетоводна експертиза, кредитирана от съда като изготвена компетентно, обективно и неоспорена от страните, която достига до извод, че сумите, събрани от наложения заповед, възлизат в общ размер 2324 лева, от които 2072,80 лв. са били преведени на вискателя (с което са погасени разноските 261,58 лв. по изпълнителния лист, 299,15 лева лихва за забава и 1512,07 лв. главница), а останалите – отнесени за погасяване за такси и разноски към ЧСИ, при което непогасеният остатък към вискателя по изп.д. № 459/2009 г. възлиза на 3761,70 лв. главница и 1007,95 лв. лихва. Съобразно експертното заключение последното плащане е осъществено на 02.12.2013 г.

Към момента на образуване на ИД № 459/2009 г. е било в сила ППВС № 3/18.11.1980 г., съгласно което образуването на изпълнителното производство прекъсва давността, а докато трае изпълнителното производство давност не тече. С т. 10 от ТР № 2 от 26.06.2015 г. по т.д. № 2/2013 г. на ОСГТК на ВКС е дадено различно разрешение, а именно, че в

изпълнителното производство давността се прекъсва при предприемането на кое да е изпълнително действие в рамките на определен изпълнителен способ – поискано от вискателя или предприето по инициатива на съдебния изпълнител, като от момента на същото започва да тече нова давност, но давността не се спира и във връзка с това е отменено цитираното ППВС. Към настоящия момент е налице противоречива практика и висящо тълк. дело по въпроса за това от кой момент поражда действие отмяната на ППВС № 3/1980 г. и дали ТР № 2/26.06.2015 г. се прилага за вземания по изпълнително дело, което е образувано преди приемането му. До постановяването на решение по новообразуваното т.д. № 3/2020 г. на ОСГТК на ВКС, настоящият съдебен състав се съобразява с разрешението, застъпено в Решение № 170/17.09.2018 г. по гр. дело № 2382/2017 г. ГК, IV г. о. на ВКС, че отмяната на ППВС № 3/1980 г. има действие занапред, а новото тълкуване на правната норма започва да се прилага именно от момента на постановяването на новия тълкувателен акт, т. е. от 26.06.2015 г.

Тъй като ответникът, чиято е разпределената доказателствена тежест, не е доказал в продължение на две години след молбата за образуване на 15.06.2009 г. да е поискал извършването на изпълнителни действия, съдът приема, че към **16.06.2011 г.** производството се явява прекратено по право при условията на чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК и от този момент е започнала да тече новата давност за вземането, съгласно разясненията по приложението на ППВС № 3/1980 г. Извършените погасявания, доколкото не са осъществени доброволно, а при прилагане на изпълнителен способ в рамките на прекратено изпълнително производство, не са прекъснали давността за вземането.

Отбелязването на ЧСИ дали и кога делото е прекратено на осн. чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК, е ирелевантно, тъй като при бездействие на кредитора в период от две години производството се прекратява поради т. нар. „перемпция“. Прекратителното основание в тази хипотеза настъпва *ex lege* (ТР № 2/2013г. от 26.06.2015 г. по т.д. № 2/2013 г. на ОСГТК на ВКС), без да е необходим допълнителен юридически факт. Постановлението на съдебния изпълнител единствено констатира осъществяването на предвидените в закона материални предпоставки – в продължение на две години вискателят да не е поискал извършването на изпълнителни действия.

За приложимия давностен срок съдът следи служебно при направено позоваване на изтекла давност. Съгласно чл. 117, ал. 2 от ЗЗД, ако вземането е установено със съдебно решение, срокът на новата давност е всякога пет години. В случая има издадена заповед за изпълнение, чиито правни последици могат да бъдат приравнени на тези на съдебното решение, включително по отношение на погасителната давност на установеното с нея вземане, в какъвто смисъл е и практиката на ВКС – Решение № 37/24.02.2021 г. на ВКС по гр. д. № 1747/2020 г., Решение № 6/21.01.2016 г. на ВКС по т. д. № 1562/2015 г. и др., както и трайното становище на настоящия съдебен състав. Изискването по чл.117, ал.2 ЗЗД за петгодишен срок на новата давност, която тече от прекъсването на давността, се прилага както когато вземането е установено с влязло в сила съдебно решение, така и с влязла в сила заповед за изпълнение, като в посочения смисъл е и отговорът на поставения касационен въпрос в Решение № 118/07.07.2022 г. по гр.д. № 4063/2021 г. на ВКС, с което е потвърдено решение на Районен съд Перник в посочения смисъл.

По изложените съображения съдът намира, че погасителната давност за вземането е общата 5-годишна давност по арг. от чл. 117, ал. 2 ЗЗД, който е приложим и в настоящия случай. В настоящия случай след **16.06.2011 г.** не са били предприемани валидни действия по изпълнение, поради което петгодишната давност за процесните вземания е изтекла след 16.06.2016 г., а с това – и преди образуването на второто поред изпълнително производство през 2022 г., респ. преди образуване на настоящото исково производство и изтичане на срока за отговор. Дори да се приеме, че давността е изтекла от последното плащане – 02.12.2013 г., това не би довело до различен извод, тъй като давността би изтекла през 2018

г. – отново преди образуване на второто поред изпълнително дело.

Следователно доколкото сумите, предмет на изпълнителния лист са били погасени по давност преди образуване на изп.д. № 1016/2022 г., същото е материално незаконосъобразно, доколкото липсва изпълняемо право в полза на взыскателя.

Съгласно чл. 455, ал. 1, изр.посл. ГПК, изплащането на постъпили суми в изпълнителното производство става въз основа на платежни нареждания на съдебния изпълнител, който отбелязва погасяването върху изпълнителния лист.

Видно от експертното заключение и отбелязванията върху гърба на изпълнителния лист, в рамките на оспореното производство по изп.д. № 1016/2022 г., т.е. **след изтичане** на давността за вземанията, принудително са били събрани суми в общ размер 1152,00 лева, от които 946 лв. са били преведени на взыскателя, с което са погасени разноски по изпълнението 72 лв. и 874 лв. законна лихва. По този начин непогасеният остатък на задължението възлиза на 3761,70 лв. – остатъчен размер на главницата, и 181,33 лв. законна лихва за изминал период от 2003 г. до 2008 г.

Съдът намира, че за оспореното вземане за законна лихва – за разликата над 181,33 лева до пълния отричан размер 1055,33 лева, отрицателен установителен иск е недопустим поради липса на правен интерес, като съображенията за това са следните.

Абсолютна процесуална предпоставка за допустимостта на установителния иск по чл. 124, ал. 1 от ГПК, включително на отрицателния такъв, е наличието на правен интерес от неговото предявяване. Последният е налице, когато субективното право, предмет на иска, е застрашено или упражняването му е смутено. Ако субективното право е **нарушено**, се поставя въпросът дали то може да бъде адекватно защитено чрез установителен иск, или носителят му следва да предяви осъдителен иск за неговата защита. В процесния случай част от отричаните вземания са погасени още преди депозиране на исковата молба.

С иска по чл. 439 ГПК се цели установяване несъществуването на изпълняемото право, като при уважаването на иска изпълнителният процес следва да бъде прекратен (арг. чл. 433, ал. 1, т. 7 ГПК). Именно в прекратяване на принудително изпълнение при липса на изпълняемо право, се състои и защитата, която се търси с установителния иск за несъществуване на вземането. Отрицателният установителен иск би бил допустим, когато с решението ще се постигне целеният резултат, без да се налага предявяването на друг иск за постигане на търсения резултат. След като принудата обаче вече е била проведена, а взыскателят – удовлетворен, простото отричане на изпълняемото право със сила на пресъдено нещо не се явява адекватна защита и интересът от **самостоятелно** предявяване на установителния иск **отпада**. Чрез предявяването на установителен иск не може да се постигне адекватна защита на правата на ищеца. Подобен извод следва от обстоятелството, че липсва възможност за съдебния изпълнител да зачете силата на пресъдено нещо при евентуалното уважаване на такъв иск, доколкото към момента на предявяването му постъпилата по изпълнителното дело сума е вече преведена на взыскателя.

В тази хипотеза длъжникът би могъл да се брани с осъдителен иск срещу взыскателя за връщане на платеното в резултат на изпълнителен процес, проведен при липса на изпълняемо право. За да получи възстановяване на неоснователното разместване на имуществени блага, породено от материална незаконосъобразност на иначе процесуално законосъобразно изпълнение след настъпване на новия факт, послужил за основание за отричане на правото на принудително изпълнение (погасителна давност), длъжникът разполага с общия исков ред за предявяване на претенция за неоснователно обогатяване, какъвто обаче в случая не е предявен при условията на обективно кумулативно съединяване в процеса (в този смисъл Определение № 634 от 5.10.2009 г. на ВКС по т. д. № 479/2009 г.).

Липсата на интерес от воденото на отрицателен установителен иск в настоящия случай може да се обоснове и с принципа за процесуална икономия, доколкото целеното с

него установително действие може да се постигне с воденето на осъдителния иск за неоснователно обогатяване, като така на практика би се избегнало създаването на множество процесуални отношения, при положение, че правният спор може да бъде разрешен само в един процес.

С оглед нормите на чл. 116 и чл. 118 ЗЗД за длъжника не е без значение дали вземането, предмет на изпълнителното дело, е погасено лично от него, или е събрано в резултат на някой от предприетите изпълнителни способи, но този факт обаче е неотнositим конкретно към предмета на настоящото производство, а би имал отношение досежно основателността на евентуално заявена осъдителна претенция.

Ето защо за част от сумите – за законна лихва, погасени след изтичане на давността, отрицателният установителен иск не би дал пълна защита на накърненото материално право и се явява недопустим, като в тази част производството следва да бъде прекратено. По отношение на вземането за главница и непогасеният остатък от законна лихва за визирания период, искът е допустим и основателен, поради което следва да бъде уважен.

По разноските:

На основание чл. 78, ал. 1 ГПК на ищцовата страна следва да бъдат присъдени доказаните разноски, пропорционално на уважената част от искове – в размер на 728,60 лв. /от общо доказани разноски 889,65 лв./.

На осн. чл. 78, ал. 3 ГПК в полза на ответната страна следва да бъде заплатено юрисконсултското възнаграждение, определено от съда в размер на 100 лв., съгласно чл. 78, ал. 8 ГПК, вр. чл. 37 ЗПП – пропорционално в размер на 18,10 лв.

Така при компенсация на двете насрещни вземания, ответникът следва да заплати на ищеца сумата от 710,50 лева разноски в исковото производство.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по предявения от **В. В. П.**, ЕГН ***** с адрес гр. П., ул. **** – чрез адв. К. К., срещу „Електрохолд Продажби“ АД, ЕИК 175133827, със седалище и адрес на управление гр. София, р-н Младост, бул. „Цариградско шосе“ 159 Бенч Марк Бизнес Център – чрез юрк. М., отрицателен установителен иск с правно основание **чл. 439, ал. 1 ГПК, вр. чл. 124, ал. 1 ГПК**, че в полза на „Електрохолд Продажби“ АД, **не съществува изпълняемо право** (право на принудително изпълнение) спрямо В. В. П. за сумата в размер на **3761,70 лева** – остатък от вземане за главница, представляваща стойност на неплатена ел.енергия за електроснабден имот за периода от 01.10.2003 г. до 31.07.2006 г., както и законната лихва върху главницата, считано от 13.10.2008 г. до окончателното и изплащане, сумата от **181,33 лева** – остатък от вземане за законна лихва за забава на месечните плащания за периода от 21.11.2003 г. до 19.09.2008 г., за които суми е издаден изпълнителен лист въз основа на влязла в сила Заповед за изпълнение по ч.гр.д. № 5537/2008 г. по описа на РС Перник и е образувано изпълнително дело № 1016/2022 г. по описа на ЧСИ А. В. **поради изтекла погасителна давност.**

ПРЕКРАТЯВА производството като **недопустимо в частта**, с която иска за признаване за установено, че в отношенията между страните не съществува изискуемо вземане за разликата над 181,33 лева – остатък от вземане за законна лихва за забава на

месечните плащания за периода от 21.11.2003 г. до 19.09.2008 г., до пълния предявен размер от 1055,33 лева, за която сума е издаден изпълнителен лист въз основа на влязла в сила Заповед за изпълнение по ч.гр.д. № 5537/2008 г. по описа на РС Перник и е образувано изпълнително дело № 1016/2022 г. по описа на ЧСИ А. В.

ОСЪЖДА „Електрохолд Продажби“ АД, ЕИК 175133827 да заплати на **В. В. П.**, ЕГН ***** на основание чл. 78, ал. 1 ГПК сумата от **710,50 лева** – разносики пред Районен съд Перник – по компенсация.

РЕШЕНИЕТО може да бъде обжалвано с въззивна жалба пред Окръжен съд Перник в двуседмичен срок от връчването му на страните, а **в частта**, с която същото е прекратено решението има характер на определение и подлежи на обжалване пред Окръжен съд Перник с частна жалба в едноседмичен срок от връчването.

ПРЕПИС от решението да се връчи на страните на осн. чл. 7, ал. 2 ГПК.

Съдия при Районен съд – Перник: _____